

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 356.

Anden Session.

92de Møde.

Mandagen den 17de Februar.

(Forts.)

Justitsministeren (Fortsat): Jeg troer ikke, at jeg i saa Henseende har behovet i nogen særegen Grad at anstrenge mig med Hensyn til de Bevillingers Natur, som ere udfærdigede i min Tid; thi med Hensyn til Omsorgen for Fideicommisset, da er der i de paagjældende Tilfælde kun den Forskjel, at der i de Bevillinger, som da ere udfærdigede, er sørget meget bedre for Fideicommisset end i de Bevillinger, der tidligere have været udfærdigede, da der i dem er tillagt den væsentlige Bestidder en langt større Andeel end den, hvorom der har været Tale i det Tilfælde, jeg har berørt. Derimod er Kjøbesummens Størrelse jo en Sag, der er overladt til fri Overeenskomst mellem Besidderen og Fæstebønderne, naar den ikke gik under et vist Minimum, som, saavidt mig bekendt, i de allerfleste Tilfælde ikke saalidet overstredes; naar den ikke gik under dette Minimum, er det en Sag, der var aldeles fri Forhandling overladt, og der behøvede man altsaa ikke at sørge for Fideicommissbestidderne. — Hvad de Vilkaar angaaer, som jeg har givet med Hensyn til Bønderne, da har den sidste ærede Taler meent, at jeg skulde have sat de Regler, som ere givne i Bekjendtgørelsen af 10. Juli 1846, som en Muur, hvilkens jeg paa ingen Maade vilde lade overstride, og som da i Gæt og Alt skulde overholdes. Jeg maa tillade mig at bemærke, at det eneste Punkt, hvori de Regler, der ere forkyndte ved denne Bekjendtgørelse, ere overstredne, er det, at der er givet Stamhuus- eller Lehusbestidderne Afgang til at sælge til fuld Gienstand om, istedetfor at det ved nysnævnte Bekjendtgørelse udtaltes, at kun saadanne Ansøgninger

kunde ventes bevilgede, som gik ud paa at afhænde til Arvæfaste. Jeg troer, at det vil almindeligt anerkjendes, at denne Forandring er til Bøndernes egen Fordeel, saa at jeg ikke behøver at anføre det, for at retfærdiggjøre mig fra Fideicommissbestiddernes Standpunkt, men netop troer derved at have retfærdiggjort min Fremgangsmaade med Hensyn til Bøndernes Lær.

Der var en speciel Dplysning, den ærede Taler ønskede med Hensyn til, om de 34,000 Rbd., som dannede Kjøbesummerne for de meget omhandlede solgte 12 Gaarde, var det, der var tilflydt Grevskabet alene, eller om derunder ogsaa var indbefattet det, som tilfaldt Besidderen af Grevskabet. Jeg skal bemærke, at der under disse 34,000 Rbd. kun er indbefattet den væsentlige Kjøbesum, ikke den Canon, som i Forbindelse dermed er bleven fastsat; men derimod er det det Hæle, som er betinget, thi blandt de omhandlede Gaarde er, saavidt mig bekendt, ingen, ved hvis Salg der er tilstaaet Besidderen nogen Andeel for hans egen Person; der var i de første Bevillinger, i Genhold til hvilke disse Salg ere effectuerede, ikke givet Besidderen nogen Ret til at forbeholde sig selv nogen Procentandeel; han havde ikke gjort nogen saadan Fordring. Forøvrigt troer jeg ikke, at de Bemærkninger, den ærede Rigsdagsmand har fremsat med Hensyn til Fordeelagtigheden ved Salgene, have kunnet svække det Argument, der ligger i det simple Factum, at Gaardene ere blevne solgte til i det Hæle en betydelig større Værdi end den, hvorfor de ere kjøbt, ved Siden af den Kjendsgjerning, at en stor Deel af Gaardene ere blevne overladte til den nærmeste Descendent, og altsaa kun beregnede til den oprindelige Kjøbesum, naaget det er aldeles utvivlsomt, at, dersom Gaardene vare blevne solgte til Fremmede, vilde Kjøbesummerne